

Damwandendag

12 november 2024

Organisatoren: De Bouwcampus, Rijkswaterstaat, vereniging van Waterbouwers en de metaalunie

Opdrachtgever: Rijkswaterstaat

Inleiding

Op 12 november faciliteerde *De Bouwcampus* samen met de sector de eerste Damwandendag bij de Koninklijke Metaalunie. Deze bijeenkomst richtte zich op slimmer en duurzamer onderhoud en vervanging van damwanden langs vaarwegen, waarbij samenwerking in de keten centraal stond. Het was een succesvolle dag vol inspiratie, gedeelde inzichten en concrete ideeën voor de toekomst.

Dit verslag is gemaakt in opdracht van Rijkswaterstaat en te gebruiken als naslagwerk.

Programma en centrale vraag

De middag had een gestructureerd programma met een duidelijke centrale vraag:

"Hoe maken we het onderhoud en de vervanging van damwanden langs vaarwegen slimmer én duurzamer?"

Daarnaast stond de vraag centraal hoe de keten gezamenlijk kan werken aan oplossingen, met aandacht voor innovatie, circulariteit en normering.

Programma van de dag:

- 13:00 - Inloop
- 13:15 - Opening, kennismaking en introductie
- 14:00 - Trends en ontwikkelingen in kaart brengen
- 15:30 - Reflecties in subgroepen
- 16:15 - Aanknopingspunten en vervolgstappen

Inloop

Tijdens de inloop was het meteen al gezellig druk. Bezoekers kwamen één voor één binnen en kregen hun naambadge en een stickervel. Het stickervel was voor het uitkiezen van de trends en ontwikkelingen waar zij het meest voor voelde. Deelnemers verzamelde om de statafels in de koffieruimte en knoopte met elkaar een gesprek aan.

Opening, kennismaking en introductie

Harald Versteeg opende de dag met een aantal feitjes over damwanden. Zo zijn er ongeveer 5000 kilometer aan vaarwegen in Nederland en kost het tissen de twaalf tot twintig weken om een kilometer damwand te vervangen. De deelnemers vonden dit "een echte eyeopener" zoals tijdens interviews een paar keer benadrukt werd.

We hebben ongeveer 5000 kilometer aan vaarwegen in Nederland, En het kost tussen de twaalf tot twintig weken om een kilometer damwand te vervangen."

Na de opening zijn de deelnemers aan de slag gegaan met het in kaart brengen van trends en ontwikkelingen. Een aantal voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn; Circulariteit, minder staalgebruik en een tekort aan menskracht om de opgave het hoofd te bieden.

Reflectie in subgroepen

Na het ontwikkelen van de trendmap zijn de deelnemers in groepjes opgedeeld waarin de verschillende stakeholdergroepen evenredig verdeeld werden. De groepjes hebben gepraat over de ontwikkelingen en trends in de sector waar ze spijt van hebben, waar ze trots op zijn en hebben daar vervolgens op gereflecteerd.

Waar de sector trots op is

Innovatie en creativiteit blijven kenmerkend voor de sector (emissie loze netwerken, 2-fasencontracten, en gerecycled materiaal). Monitoring en inspectie verlengen de levensduur van

objecten en vervangen materiaalgebruik, zoals staal. Hergebruik van materialen zoals houten damwanden en vermindering van staalgebruik worden steeds meer de standaard. Samenwerking in bouwteams en het zoeken naar duurzame oplossingen vergroten de impact van de sector.

Waar de sector spijt van heeft

De sector heeft een oninteressant imago, waardoor het moeilijk is mensen aan te trekken. Regelgeving en inefficiënte aanbestedingsprocedures beperken innovatie, verduurzaming, en hergebruik van materialen. Gebrek aan vooronderzoek, transparantie, en een brede scope hinderen vooruitgang. Onvoldoende budget voor eerlijk werk en complexe tendertrajecten vormen ook obstakels. De milieubelasting krijgt toenemende aandacht, maar vervolgens wordt daar vaak geen effectief beleid op gevoerd.

Reflectiepunten en kansen

Deelnemers gaven aan de focus op duurzaamheid te willen vergroten, niet alleen voor damwanden maar sector breed zou deze focus hier scherper op mogen liggen. Ook verbetering van samenwerking en openheid binnen bouwteams werd benoemd als een kans. Een duidelijke visie ("stip op de horizon") kan richting en motivatie bieden.

Belangrijkste thema's en uitkomsten

Tijdens de afsluitende plenaire sessie gaven deelnemers aan welke thema's prioriteit hebben en hoe de samenwerking kan worden versterkt.

Belangrijke thema's:

- *Samenwerking en contractvormen*: Innovatie en duurzaamheid kunnen worden gestimuleerd door andere aanbestedingsvormen te gebruiken, zoals bouwteams en 2-fasencontracten.
- *Studiegroepen*: Opzetten van keten brede studiegroepen om innovaties te delen en verduurzaming te waarborgen.
- *Stip op de horizon*: Een gezamenlijke visie biedt richting en cohesie voor de gehele keten.
- *Aanbestedingen*: Inrichten van aanbestedingen die samenwerking en vernieuwing aanmoedigen.

Hoe verder?

De Bouwcampus stelt voor om in samenwerking met stakeholders uit de sector vervolgsessies te faciliteren, gericht op specifieke thema's. Concrete opties zijn:

- Aanbevelingen formuleren voor aanbestedingsvormen en samenwerking.
- Acties voor duurzamer vernieuwen en vervangen van damwanden.
- Werkgroepen per thema met vertegenwoordiging uit de hele keten.

Belangrijkste uitkomsten:

- De middag werd door de deelnemers als positief en waardevol ervaren.
- De noodzaak om als keten samen te werken en te innoveren is breed erkend.

De dag resulteerde in drie hoofdthema's die de stakeholders breder willen uitmeten:

1. Samen leren en innoveren
2. Circulariteit (hoogwaardig hergebruik)
3. Revisie van NEN 6766 en monitoring van damwandinspectie

Conclusie

De Damwandendag was een geslaagde eerste stap in het bevorderen van duurzamer en slimmer onderhoud van damwanden. De noodzaak om keten breed samen te werken en te innoveren werd breed erkend. De Bouwcampus zal vervolgacties ondersteunen, waarbij de nadruk ligt op innovatie, circulariteit, en de ontwikkeling van nieuwe samenwerkingsvormen. Alle stakeholders worden uitgenodigd om hier actief aan bij te dragen.